

EEN STENEN STRIJDHAMER UIT SIJBEKARSPEL

Het Westfries Museum te Hoorn verwierf onlangs een stenen strijdhamer ¹⁾, welke ongeveer 15 jaar geleden gevonden is te Sijbekarspel, gem. Sijbekarspel, op het erf van een boerderij (S 109) ²⁾, toebehorende aan de heer C. Klaver. Het voorwerp werd ontdekt bij het graven van een graskuil; de juiste diepte is niet meer bekend, al is wel zeker, dat de graskuil niet meer dan een meter diep zal zijn geweest.

De strijdhamer (hamerbijl), vervaardigd uit groen gesteente (zeer waarschijnlijk dioriet), is naar het knopvormige hamergedeelte toe gebogen; in het breedste, wigvormige gedeelte is het conische gat geboord. Het voorwerp is sterk verweerd; de snede is stomp, het oppervlak, behalve bij de snede, ruw. De afmetingen zijn: lengte 0.112; grootste breedte 0.045; hoogte bij de doorboring: 0.039; diameter doorboring boven 0.017 en beneden 0.019; afstand hamereinde tot rand doorboring 0.035 m.

In de *Groningse Volksalmanak* van 1959 werd het type strijdhamer, waartoe dit exemplaar mag worden gerekend, door mij beschreven ³⁾. Een strijdhamer, ontdekt te Muntendam, prov. Groningen, vormde de aanleiding tot de behandeling van dit merkwaardige strijdhamertype, dat op grond daarvan aangeduid werd als het 'type Muntendam'. De tot dit type gerekende strijdhamers vertonen de volgende gemeenschappelijke trekken: vrij kleine strijdhamer, met vaak gebogen top en snede, met klein conisch steelgat (aan de bovenkant de kleinste diameter); de top is achter het steelgat iets ingeknepen, de snede naar beneden veelal uitgetrokken. De lengte varieert van 0.075 tot 0.141 m en de diameter van het steelgat aan de bovenkant tussen 0.012 en 0.020 m.

Bij het onderzoek bleek, dat de verspreiding van de strijdhamers van het type Muntendam vrijwel beperkt is tot de Hondsrug en directe omgeving in Oost-Drenthe en tot Westerwolde, het oostelijke gedeelte van de provincie Groningen. Het betreft derhalve een min of meer gesloten gebied. Slechts enkele exemplaren zijn elders in Noord-Nederland gevonden, nl. te Frederiksoord, gem. Vledder, in het westen van de provincie Drenthe, en bij de Voorst in de Noordoostpolder. De bestudeerde 34 exemplaren waren als volgt over de verschillende gebieden verdeeld: Oost-Groningen 10, Oost-Drenthe 22, West-Drenthe 1, Noordoostpolder 1. Uit andere delen van ons land was, ondanks